

VALSTYBES SAUGUMO KOMITETAS prie LTSR MINISTRŲ TARYBOS

Medžiaga paskaitai

tema: " Apie reakcinės dvasininkijos ir
sektantų mėginimus priešišškai paveik-
ti jaunimą "

Ši medžiaga skirta VSK darbuotojams, skaitantiems paskaitas visuomenei. Atsižvelgiant į auditorijos dalyvius, ruošiant paskaitą, galima panaudoti faktus iš vietinių VSK organų darbo praktikos.

Čia paminėtų faktų skelbti spaudoje nerekomenduojama.

1964 m. spalio 2 d.

V i l n i u s

Didžiojoje kovoje už komunizmo sukūrimą tarybinė liaudis pasiekia vis naujas pergalės. Džiugios žinios ateina kiekvieną dieną iš mūsų gigantiškų statybų. Nauji laimėjimai visuose ūkinio ir kultūrinio gyvenimo būrusse pripildo tarybinių žmonių širdis išdidumu, džiugina brolių-
kų socialistinių šalių liaudį, stiprina visą progresyviąją žmonių jėgą kovoje dėl savo šviesios ateities.

Iš visų vertybių, kurias sukūrė socializmas, pati didžiausia - tai naujos žmogus, komunistinės visuomenės statytojas.

Žmonijos istorija tęsiasi jau ilgus amžius, bet nei viena santvarka, nei viena visuomeninė formacija tiek daug ir vaisingai nepasitarnavo žmonijai, taip neišskėlė žmogaus asmenybės, kaip socializmas. Jis davė pasauliui tikrai naują žmogų, kovotoją, pilietį, žmogų, kuriame įsikūnijo geriausi visų buvusių žmonijos kartų bruožai.

Tolimesnis žingsnis į didįjį tikslą - komunizmą - priklauso nuo visos socialistinės visuomenės norų sąmoningumo, iniciatyvos, aktyvumo augimo.

Svarbiausiu dalyku ideologiniame darbe partija laiko dabartiniam etape, - sakoma trečiojoje TSKP Programoje, - auklėti visus darbo žmones, kad jie būtų didžiai idėjiškai atsida-
vę komunizmui, komunistiškai žiūrėtų į darbą ir visuomeninį ūkį, visiškai įveikti turizmi-
nių pažiūrų ir papročių atgyvenas, visapusiškai

harmoningai vystyti asmenybę, sukurti tikrus dvasinės kultūros turtus. Ypatinę reikšmę partija skýria augančios kartos auklėjimui.

Šiuo metu ypač aktualūs ateistinio jaunimo auklėjimo klausimai. Partijos Programoje nurodoma, kad reikia kontriškai aiškinti, kokios klaidingos yra religijos, atsiradusios praeityje, kai žmonės buvo prislėgti gaivališkų gamtos jėgų ir socialinės priespaudos, kada jie nežinojo tikrųjų gamtos ir visuomenės reiškinių priežasčių. Juk ištikrųjų visos religijos ir bažnyčias sukūrė žmonės; tai žmonijos tamsumo rezultatas. Pasakas apie antgamtinių jėgų egzistavimą mokslas seniai paneigė ir įrodė jų nepagrįstumą. Religija buvo ir yra reakcinė jėga, stabdanti visuomenės, kultūros ir mokslo vystymąsi. Religinės legendos skelbė, esą socialinę nelygybę nustatęs pats dievas, todėl ji nepakeičiama ir amžina. Taigi religija skiepijo darbo žmonėms reakcinę pažiūrą nesipriešinti ir nekovoti prieš išnaudotojus.

Tarp mokslinės ir religinės pasaulėžiūrų visą laiką vyko žiauri kova. Pirmyn žengiančiam mokslui tekdavo įveikti bažnytininkų atkaklų pasipriešinimą. Viduramžiais ir Naujųjų amžių pradžioje katalikų bažnyčia buvo didelė jėga. Ji griebdavosi visokiausių kovos priemonių, persekiodama tokius mokslininkus, kurių pažiūros ir išradimai griūdavo katalikų tikėjimo pagrindus.

Nemaša išymių mąstytojų ir mokslininkų žuvo "šventosios" inkvizicijos laužuose arba daug metų kankinosi kalėjimuose; jų knygos buvo naikinamos ir draudžiamos skaityti.

Buvo persekiojamas koperniko ir jo šalininkų mokslas, o taip pat darvinizmas ir kitos teorijos. Nuo katalikų neatsiliko ir pravoslavų cerkvė, kuri amžių bėgyje taip pat stabdė ir švietimo augimą mūsų šalyje.

Dabartiniais laikais bažnyčia yra jau bijėgė sustabdyti pergalingą mokslo pažangą. Ji negali nereaguoti į didžiulius pasiekimus kosmoso pažinime, biatyminių medžiagų nagrinėjime, į kibernetikos vystymąsi ir t.t. Todėl įvairių kultų tarnai dabar nuo tiesioginio ir atviro mokslo persekiojimo perėjo prie taikstymosi politikos: jie skelbia mokslo ir religijos vienybę, siekdami kiek galima ilgiau savo įtakoje išlaikyti tikinčiuosius. "Dvasios tėvai" nuėjo dar toliau - jie net bando įrodinėti, galima religijos ir marksizmo, kaip pasaulėžiūros sambūvį. Ir tai neatsitiktinai. Tai smulkiaburžuazinės teorijos apie marksizmo ir buržuazinės ideologijos sambūvį atgarsis, kuris pastaruoju metu yra plačiai paplitęs Vakaruose. Įvairių tikėjimų atstovų kova prieš mokslą, marksizmą nesibailo, o tiesiog įgijo naują formą, prisitaikydama prie šiuolaikinio žmonijos lygio, kitaip sakant modernizavosi. Neseniai bažnyčios tarnai tvirtino, kad komunizmas, o tuo pačiu ir marksizmas, kaip teorinis jo pagrindas, yra

4.
"velnio siuntimas", "dievo bausmė", o praslėnkus keletui
uostų: kaip tai bebūtų paradoksiška - jau kalba apie sam-
bavį.

Visiškai aišku, kad negali būti jokios kalbos apie
socialistinės ir buržuazinės ideologijos sambavį.

Kartais klausama, kodėl mūsų šalyje vedama ateis-
tinė propaganda, kodėl būtina aiškinti apie žalingą dva-
sininkijos poveikį jaunimui.

Buržuaziniai ideologai ypač aktyviai stengiasi pala-
kyti religinius prietarus tarybinėje visuomenėje. Tokios
rūšies ideologinė diversija užima žymią vietą imperialis-
tinės propagandos arsenale. Daugumas užsienio religinių cent-
rų ir organizacijų kovoja su komunizmu ir "ateistiniu ma-
terializmu". Religinei ideologijai mūsų šalyje palaikyti
pamudoja visas turimas priemones ir galimybes: radiją,
turizmą, tarptautinius religinių organizacijų ryšius, o
taip pat įvairius nelegalius kanalus.

Vatikanas, klerikalinės emigracijos atstovai ir
įvairūs sektantų centrai ryšium su ideologinės kovos kursu
prieš TSRS ir kitas socialistinės stovyklos šalis, siunčia
į mūsų šalį ne tik religinio turinio literatūrą; kartu
jie platina ir antikomunistinę literatūrą. Sąžiningi tary-
biniai piliečiai ne vieną kartą su pasipiktinimu paraiškė-
davo, kad jie tokiais "dovanomis" nesidomi.

Praradusi viltį užgniaužti socializmą mūsų krašte
karo keliu, nesugebėjusi to padaryti ekonominėmis priemonė-

mis, imperialistinė buržuazija ir jos pakalikai dabar savo tikslą stengiasi pasiekti ideologine intervencija, prievarta primesti mūsų žmonėms buržuazinę ideologiją.

Po nepartiškumo vėliava jie slepia klasinius tikslus - susilpninti mūsų partijos gyvybingų jėgų įtaką liaudžiai, sudaryti sąlygas praeities liekanų, kaip buržuazinės ideologijos ir moralės atramos punktų, atgimimui mūsų žmonių sąmonėje.

Jie vadovaujasi tuo niekšišku sumetimų, kad demoralizuoti žmogų daug lengviau, negu iškviesti jam aukštus idealus. Čia ir pasireiškia didžiausias dabartinės buržuazinės ideologijos pavojus, tai viena priežasčių, kad taikūs sambuvis su ja neįmanomas ir neleistinas.

Siekdami tam tikrų tikslų, reakciniai dvasininkijos ir sektantų elementai stengiasi ne tik aktyvizuoti apeigas, bet kai kada kiša savo trigrašį į auklėjimo darbą, tuo pažeisdami įstatymus dėl kultų mūsų šalyje. Partinės ir visuomeninės organizacijos tokiu atveju negali tylėti ir pasyviai stebėti kaip žalojama mūsų žmonių, o ypač jaunimo, sąmonė.

Nors dvasininkija ir mėgsta pabrėžti, kad ji nesikiša į politiką, kad jos veikla - tik tikinčiųjų vidaus pasaulis, bet iš tikrųjų, kaip išgirsime vėliau, ji visada, kur tik būdavo įmanoma, įsiveldavo į politiką, kiekvienu atveju palaikydavo socialistinės šalies liaudies priešus, šiuo laiku bažnyčia iš esmės yra vienintelė priešiš-

kos ideologijos ir buržuazinio nacionalizmo skleidimo legali priedanga.

LTSR teritorijoje dominuoja katalikų bažnyčia. Tačiau yra tam tikras procentas protestantų ir keletas sektantų grupių.

Norėdami geriau suprasti tikslą, kurį sau pastatė katalikų dvasininkija dabartiniu metu, metodus, kuriais ji bando paveikti tikintįjį jaunimą, turime trumpai prisiminti, kaip klostėsi istoriniai įvykiai, koks buvo Lietuvos dvasininkijos veidas anksčiau.

Buržuaziniais metais Lietuvos dvasininkija turėjo stiprią atramą ir gerai organizuotą bažnytinį aparatą.

Katalikų bažnyčia buvo stambus žemvaldys. Dvasininkijos viršūnė turėjo nuosavus dvarus, kiekvienas prapijos klebonas - stambų, buožinį ūkį, panaudojo sandomąją jėgą.

Kai kurie kunigai buvo pramonės įmonių ir bankų akcionieriai, vykdė finansines operacijas, palaikydavo glaudžius ryšius su miesto ir kaimo buržuazija.

Skaitlingiems vyrams ir moterų vienuolynams priklausė daug turto ir didžiuliai žemės plotai. Dauguma iš jų turėjo pramonines įmones, tipografijas ir t.t.

Katalikiškoji dvasininkija atliko svarbų vaidmenį visuomeniame-politiniame buržuazinės valstybės gyvenime. Nepasitenkindami įtaka liaudies masėms per bažnyčią ir

įvairias bažnytines organizacijas, bažnyčios atstovai visada veržėsi prie valstybės vairo.

Stengiamiesi daryti kuo didesnę įtaką plačioms liaudies masėms, dvasininkija įkūrė daugelį įvairių religinių ir kitokių organizacijų. Kaimo ir miesto jaunimo tarpe aktyviai veikė klerikalinės- nacionalistinės organizacijos "Pavasarininkai", "Ateitininkai". Vaikai nuo 7 iki 12 metų buvo įtraukiami į katalikiškąją "Angelaičių" organizaciją. Idėjiškai šioms organizacijoms vadovavo taip vadinamas Katalikiškosios veiklos centras, kuris buvo pavaldus Lietuvos Vyskupijai.

Todėl nenuostabu, kad Tarybų valdžios atkūrimą Lietuvoje reakcinė katalikų dvasininkija sutiko priešiška. Ji aktyviai įsijungė į ardomąją veiklą, sukurdamą įvairias antitarybines formuotes ir gaujas, kurios nuo pat Didžiojo Tėvynės Karo pradžios žiauriai susidorodavo su tarybiniais-partiniais darbuotojais, raudonarmiečiais ir jų šeimų nariais, užsiiminėjo šnipinėjimu fašistinės Vokietijos naudai.

Didžiojo Tėvynės karo metais katalikiškoji dvasininkija, ypač jos reakcinė viršūnė, aktyviai palaikė **fašistinius** okupantus.

Arkivyskupas Skvireckas užtikrino Okupacinės zonos generalinį komisarą fon.RENTELNĄ, kad asmeniškai jis ir visa Lietuvos katalikiškoji dvasininkija bendradarbiaus su vokiečiais kovoje prieš TSRS.

Pirmaisiais pokario metais žymi katalikiškosios

dvasininkijos dalis kartu su buržuaziniiais nacionalistais vedė aktyvią antitarybinę veiklą. Dauguma kunigų dalyvavo ginkluoto nacionalistinio pagrindžio organizavime, iškvepdavo idėjiškai ir visokeriopai palaikydavo respublikoje veikusias nacionalistines gaujas. Gerai žinomos pavardės dvasininkų, kaip kun. Lelešiaus, Yliaus, Puzano, Šliumpos, vyskupo Borisevičiaus ir kitų, kurie tiesiogiai dalyvavo nacionalistinių gaujų veikloje, arba buvo jų iškvepėjais, suteikdavo materialinę bei moralinę paramą.

Štai keletas pavyzdžių iš "ganytojiškosios" kunigų veiklos tais metais.

Kunigas Ylius Antanas, buvęs "Lietuvos išlaisvinimo Komiteto" likviduoto 1945 m., narys, užmezgė ryšį su banditais, pats tiesiogiai laimindavo banditus taip vadinamoms "naktinėms operacijoms". Taip jie vadindavo tarybinių aktyvistų kankinimus bei žudynes. Tuo metu Ylius visu balsu šaukė apie negailestingumą naikinant komunistus ir bedievius. "Imkite pavyzdį iš manęs", - sakė jis banditams. Ir jis tikrai rodė žiaurumo ir sadizmo pavyzdį. Tais metais "dvasiškas tėvelis" prisiminė viduramžių inkvizicijos metodus, kurių mokė Romos popiežiai Martynas V, Grigalius IX, Benediktas XII ir kiti "dievo vietininkai žemėje".

Tapęs ginkluotos gaujos, žudžiusios žmones Kapsuko, Šakių, Lazdijų, Kauno rajonuose, vadu, kunigas Ylius (banditiška "Vilko" slapyvarde), pasiūlė padaryti penkiakampę žvaigždę, kurią išdegindavo gyvo žmogaus kūne.

Kunigas Lelešius pats šaudė nieku nekaltus žmones, Pavyzdžiui, 1945 m. rudenį banditai sunaikino naujakūrio Karklėno 6 asmenų šeimą. Lelešius užmušinėjo Karklėno šeimos narius iš pistoleto, o kaip senas kunigas Juozapas vičius mėgino jam sutrukdyti, Lelešius nušovė ir jį.

Kunigas Rudžionis Žaslių valsčiuje (dabar Kaišiadorų rajone) iš buvusių policininkų ir kriminalinių nusikaltėlių sudarė banditinę organizaciją, kuriai vadovavo pats asmeniškai.

Šis kunigas dienos metu atlikdavo religines apiegas, pravedavo pamaldas, o naktį prie to paties altoriaus ginkluotos gaujos dalyviai valė ginklus, su kuriais nužudytas ne vienas žmogus. Teisme Rudžionis parodė, kad jis ir jo gauja užmušinėjo ir terorizavo buvusių raudonarmiečių, partizanų ir gavusių iš tarybų valdžios žemės naujakūrių šeimas.

Vyskupas Borisevičius 1945 m. užmezgė ryšius su ginkluoto nacionalistinio pagrindžio dalyviais, teikė jiems maisto produktus, suteikdavo prieglaudą banditams, išduodavo suklestotus dokumentus, įkvėpdavo ginkluotai kovai prieš tarybų liudį, laimindavo nieku nekaltų žmonių žudynes ir apiplėšimus.

Kidainių r. Leščių baiz

Kunigas Ylius ir kai kurie kiti "tėveliai" jau sugrįžo į Lietuvą; vėl tęsia savo "ganytojišką" veiklą, pretenduoja į savo parapijiečių auklėtojus. Tegul jie žino, jei užmiršo, kad suteptos nekaltų žmonių krauju sąžinės, niekada negalima nuplauti. Liaudis to nepamirš niekada.

Daugelis kunigų aktyviai stengėsi patraukti į savo pusę jaunimą, įpainioti jį į įvairias antitarybines organizacijas, panaudoti kovai prieš Tarybų valdžią.

Buvo išaiškinta ne viena organizacija, kurių organizatoriais ir įkvėpėjais buvo kunigai, 1948 m. Šiaulių mieste buvo demaskuota kunigo – jėzuito Šeškevičiaus įkurta mokinių ir jaunimo klerikalinė-nacionalistinė organizacija, pavadinama "Kristaus širdies garbės sargyba". Šis "dvasios tėvas" organizacijos dalyviams duodavo nurodymus vykdyti diversičius aktus, prarvesti jaunimo tarpe antitarybinę agitaciją, teikti materialinę paramą banditams ir t.t.

1956 metais paskelbus amnestiją Šeškevičius buvo paleistas iš kalėjimo, tačiau jis nepasitenkino vien religine veikla. Šis kunigas organizavo spekuliantų grupę, kuri, jo vadovaujama, pardavinėdavo įvairius kulto reikmenis. Jam pasisekė "uždirbti" apie 100.000 rublių. Patenkindamas savo aniptol nedvasinius poreikius, faktinai Šeškevičius pasodino į kaltinamųjų suolą žmones, patekusius jo įtakon.

1954 m. Panevėžio m. demaskuota vidurinės mokyklos vyresniųjų klasių moksleivių antitarybinė organizacija. Įkvėpėjas ir organizatorius taip pat buvo kunigas. Už antitarybinę veiklą jaunimo tarpe kunigas Balčiūnas nuteistas.

Šie pavyzdžiai ne vieninteliai. Jie pateikiami tik todėl, kad aiškiau parodytume kuo užsiiminėjo "dvasios tėvai", kaip jie mokydavo vaikus "artimo meilės", kaip patys

vykdydavo penktąjį dievo įsakymą.

Likvidavus nacionalistinių pagrindų ypač reakcingą katalikiškosios dvasininkijos dalis dažnai atvirai tęsė ~~xxx~~ antitarybinę veiklą, panaudodama savo priešiškiems tikslams tuo metu susikomplicavusią tarptautinę padėtį.

Veikiamos socialistinės ekonomikos vystymosi pasiekimų respublikoje, o taip pat taikingos Tarybų Sąjungos politikos ir stiprėjančios galios socialistinėje stovykloje, pastaraisiais metais Lietuvos katalikiškosios bažnyčios sudėtyje susidarė pozityvios jėgos, teisingai suprantančios bažnyčios padėtį socialistinės santvarkos sąlygomis ir apsiribojančios grynai religine veikla.

Deja, dar dauguma kunigų pasilieka priešiškosiose pozicijose. Jiems svarbiausia daryti ideologinį poveikį tikintiesiems, ypač jaunimui, stengiantis išlaikyti jį savo įtakoje, atplėšti nuo politinio, visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo.

Tokios atviros priešiškos veiklos, kokia buvo prieš 10 metų, kunigai dabar negali išvystyti. Žinoma, dar atsiranda koks nors klebonas, kuris parapijiečius, nelankančius bažnyčios, **priekaištauja** ir bara, TSKP nariams ir komjaunuiams **prikaišioja** už priklausymą partijai arba komjaunimui. *Taip dar ir Gudelių klebonas Lelickis, apie kurį rašoma šioje spaudoje.* Suprantama tai grubus tarybinių įstatymų pažeidimas. Tokiems "tėvams" taikomos atitinkamos priemonės. Tokių "karingų tėvų" yra vienetai.

Kita dvasininkijos dalis laikosi skirtingos linijos.

jie stengiasi pasirodyti esą lojaliais, tačiau ir toliau tęsia reakcinę veiklą, stengdamiesi būti atsargiais, nedausti atvirų antitarybinių išpuolių, veidmainiauti, gudrauti. Tai patvirtina patys gyvenimo faktai. Stebėkite ir pamatysite, kad anksčiau taip neprieinamas paprastam žmogui bažnyčios klebonas dabar tapo malonus, pasiruošęs padaryti "bet kokią" paslaugą.

Vienas iš atbuvusių bausmę už valstybinį nusikaltimą kunigų yra pasakęs:

"... mes turime bet kokiomis priemonėmis palaikyti ryšį su žmonėmis, dalyvauti vardinėse, krikštynose ir kituose šeimyniniuose pokyliuose".

Kai kurie kunigai ieškodami bendravimo priemonių su tikinčiaisiais, ypač su jaunimu, vysto "labdaringumo" veiklą kolūkiuose, stoja į įvairias sekcijas, sportinius kolektyvus; nežiūrėdami draudimo, mėgina pravesti vaikų ketekizaciją, ruošia savo namuose įvairias vaišes bei pramogas vaikams, duoda jiems skaityti ideologiškai žalingos literatūros, verbuoja jaunimą į bažnytinius chorus. Stengdamiesi pritraukti kuo daugiau jaunimo, dvasininkai elektrifikuoja bei radiofikuoja bažnyčias, perka magnetofonus, akordeonus bei kitus daiktus.

Kai kuriuos jaunuolius kunigai paima į savo globą, teikia jiems materialinę pagalbą, atkalba nuo stojimo į

į komjaunimą, pionierių organizaciją, skiepija jiems nacionalistines nuotaikas. Jų įtakon kartais pakliūva ir kai kurie studentai iš technikumų ir net aukštųjų mokyklų. 1962 metais kunigas SEMAŠKA susipažino su GRUZDŽIŲ technikumо klausytoju VAIDŽIŪNU, prikalbino jį giedoti bažnyčioje, vaišino vynu ir teikė paramą pinigais. Auklėdamas VAIDŽIŪNĄ religinio fanatizmo dvasia, kunigas paruošė jį stojimui į kunigų seminariją. Ir tik visuomenės išsikišimo dėka VAIDŽIŪNAS suprato savo klaidą, atsisakė nuo stojimo į kunigų seminariją ir "Komjaunimo tiesoje" demaskavo kunigą.

✓ Stengdamiesi atitraukti tikinčiuosius nuo dalyvavimo kultūriname, politiniame ir visuomeniniame gyvenime, kai kurie kunigai primeta jiems mintį apie tai, kad dvasinis gyvenimas yra aukštesnis, negu žemiškasis. Kunigas - jėzuitas Laurusevičius savo pamoksle, pavadintame "rūpinimasis kūnu", demagogiškai pareiškė:

"... Nacionalinei ir religinei kultūrai pavojingi ne tik gražūs apdarai, bet ir ...sportas.

Norėtusi paklausti tų, kurie taip fanatiškai prižiūri savo kūną, ar tikrai jūs tikite tuo, kad progreso pasieks tas mokslas ir valstybė, kurios vaikai turės tvirtus raumenis ir geriau šią sveikatą, bet apleistą sielą..."

Ir toliau:

"Moralinis tautos stiprumas religijos požiūriu yra svarbiau už kūno stiprumą, nes dvasinis gyvenimas aukščiau žemiškojo gyvenimo".

Atrodo, kiekvienam aišku, ko siekia šis fanatikas.

Jeigu žmogus pradėjo geriau rengtis, jeigu vietoj medinių kurpių apsiavė odinę avalynę, jei į kiekvieno žmogaus buitį įėjo radijas, televizoriai, kinas, teatrai, jei visur kaimuose sužibo elektros lemputės, jeigu žmogaus gyvenimas pasidarė geresnis ir gražesnis, tai jėzuitas tū nesidžiaugia. Jo žodžiais, toks "šventiškas apdaras" pavojingas nacionalinei kultūrai. Kokią jie norėtų matyti nacionalinę kultūrą? Ar ne tokia, kad darbo žmogus, valstietis lenktų nugarą savo ponui, jam, dievo tarnui, žemėje. Ar ne tokia, kad mūsų vaikai skaitytų knygą, kurioje būtų vien maldos.

Taip, jam sunku suprasti, kad vis daugiau ir daugiau žmonių, o ypač jaunimo, teikia pirmenybę ne "dievo šventyklai", o teatrui, kinui, meno saviveiklai ir sportui.

Kokius metodus naudoja kunigai, patraukdami į savo pusę kai kuriuos jaunuolius? Štai kunigas Girnius choro repeticijas periodiškai pravedavo savo bute. Norėdamas privilioti kuo daugiau jaunimo į chorą, suruošdavo choris-ams vaišes.

Rietavo rajone kunigas Paliukas įkalbinėjo tėvus atsisakyti savo vaikų dėl to, kad jie bedieviai, o dukterė net komjaunolė.

Patekusios buvusio Šiaulių miesto šv. Jurgio bažnyčios vikaro Andrašiūno įtakon dvi nepilnametės mergaitės mėgino nusižudyti, (Apie tai smulkiai buvo rašyta "Komjaunimo Tiesoje" ir Šiaulių rajoniniame laikraštyje).

Šiaulių parapijos, Radviliškio rajono klebonas Valančius, gimęs 1903 m. rado daug "originalesnį" būdą - girtukliaviną ir paleistuvaviną. 1961-1962 m. jis susipažino su keliomis 12-14 metų moksleivių iš Šiaulių miesto vidurinės mokyklos, kuriems skiepijo religinę pasaulėžiūrą, voišino vynu ir alumi.

Po tokių vaišių prasidėdavo meilės scenos. Motytė gerdavo iki valios, jog net pats klebonėlis užsigeisdavo pašokti ant stalo, o ką bekalbėti apie paauglius.

Kunigo Valančiaus visiškai nedomino kas bus su tokiais vaikais vėliau. Jis visą laiką neapkentė Tarybų valdžios. Vokiečių okupacijos metais Valančius išdavinėjo fašistams tarybinius piliečius, pokario metais palaikė ryšį su nacionalistinio pogrindžio dalyviais.

Viena iš merginų, kuriai Valančius už pasibučiavinimą mokėjo pinigais, ateistiniame vakare kreipėsi į susirinkusius tokiais žodžiais:

...
 "...Brangūs draugai! Jeigu šiame vakare dalyvauja tikintieji, leiskite Jus perspėti: nepatikėkite savo vaikų kunigams, nieko gero jie neišmokys (tik blogio ir amoralaus elgesio)".

Tenka sutikti su šios mergaitės žodžiais:

Aukščiau pateikti pavyzdžiai gana ryškiai patvirtina mintį apie dvasiniškios daromą žalą jaunajai kartai.

Būtina pažymėti, kad kunigams kai kuriais atvejais dar pasiseka pajungti savo įtakon jaunos žmones ir padaryti jiems žalingą poveikį. Dar žymi dalis jaunimo lanko bažnyčią, eilėje rajonų jaunimas dalyvauja bažnytiniuose choruose. Prisitaiko, kad kai kurie jaunuoliai, paveikti kunigo, stoja į antitarybinį kelią.

Argi nieko nerodo tas faktas, kad mūsų dienomis, antroje XX amžiaus pusėje, kibernetikos ir kosmoso užkariavimo dienomis, dar atsiranda žmonių, kurie stoja į dvasinę seminariją!

Nors oficialiai respublikoje ir nėra vienuolynų, tačiau įvairių kongregacijų vienuolės išliko, savo veiklos nenutraukė, o tik pakeitė taktiką, prisitaikė prie dabartinių sąlygų.

Aktyviai veikia Vilniaus, Kauno, Panevėžio ir kitų miestų vienuolės. Sudaromos nelegalios vienuolių grupės, kurios, vadovaujamos kunigų, praveda aktyvų religinį, o kai kada ir priešišką darbą.

1957 m. ypatingą aktyvumą parodė Kauno miesto vienuolės. Veikiamos kunigų-reakcionierių, jos paruošė ir išplatino gyventojų tarpe ideologiškai žalingą literatūrą su provokaciniais gandaiis apie komunistų ir bedievių žuvimą bei karo neišvengiamumą. Yra duomenų, kad ir dabar vienuolės auklėja religine dvasia politiškai nesubrendusias

merginas, pasinaudodamos įvairiais sunkumais gyvenime, skiepija joms religinį fanatizmą, ruošia jas stojimui į vienuolių kongregaciją; pagal kunigų nurodymus rengia vaikų katekizaciją; paruošia politiškai žalingą literatūrą, dalį šios literatūros perrašo ranka, pasitelkdamos šiam tikslui moksleivius, o kitą rašomąją mašinėlę ir platina gyventojų tarpe.

Pastaruoju metu dvasininkija ir vienuoliai įvairiomis dingstimis platina įvairių pavadinimų "veikalus", kurių autoriai visiškai atvirai parodo savo tikruosius kėsnius. Nepaisydami istorinių faktų, mokslo atradimų, jie stengiasi įrodyti dievo egzistavimą bei religinio mokslo teisumą. Bet tegul jie ir bandytų įrodyti dievo egzistavimą – galvoti pas mus nedraudžiama, tikėti į dievą arba velnią taip pat. Deja, vien tuo neapsiribojama. Mokslas sugriauna visas religines dogmas. O norint įrodyti religijos teisumą, reikia sugriauti mokslą. Kadangi nėra ir negali būti mokslinių metodų ir argumentų kovoje su mokslais, įrodančiais religinių dogmų beprasmiškumą, tai jos šalininkai griebiasi šmeižto, įvairių klastočių. O kad jos atrodytų įtikinamesnės, marginą jas įvairių mokslininkų ir apsišaukėlių vardais, pradėdami senovės graikų laikais, parinkdami daugiau ar mažiau padrikus tinkamus jiems sakinius.

Kaip jie berašytų ir kiek berašytų, tikslas visur vienas: viskas teisinga, kas neprieštarausja taip vadinamam istoriniam Kristaus egzistavimui. Ir viskas melas, kas įrodo

religinių dogmų; beprasmiškumą. Gal būt, panašūs "mokslininkai" iš tikrųjų teisūs, o gal jie turi įrodymų, patvirtinančių jų išvedžiojimus. Ne! Visiems žinoma, kad vienintelis jų įrodymas yra tikėjimas. Ne faktai, o tikėjimas! Štai kodėl reikalingas religijos ir mokslo sambūvis religinės teorijos šalininkams! Štai kaip jie įsivaizduoja tą sambūvį!

Prisiminkime kas atsitiko merginai, kuri pasidavė vienuolių įtakai.

Marija Kotiliūtė, gimusi 1930 m., augo vargingoje šeimoje, kai kada lankė bažnyčią, tačiau ypatingo patraukimo į religiją nejautė. Mirus motinai, atsidūrė sunkioje padėtyje, ji buvo priversta laikinai nutraukti mokslą. Tarybų valdžia atvėrė Marijai duris į mokslą. Jai atsirado galimybės įgyti ne tik vidurinį išsilavinimą, bet ir tęsti mokslą aukštojoje mokykloje. 1957 metais ji įstojo į Vilniaus Valstybinio Universiteto Istorijos - filologijos fakultetą. Svajojo tapti poete. Gyvenimas plačiais žingsniais žengė į priekį, bet Marijos kelyje atsitojo vienuolės. Jos gyvenimas pasuko kita linkme.

Paveikta vienuolių svaichiojimų, Marija tapo fanatiškai tikinčiaja ir užsidarė senelių rate. "Sesuo Kristuje" atitrūko nuo visuomeninio gyvenimo.

Poete Marija netapo, nors, be abejo, tam ji turėjo gabumų.

Pasinaudodamos Marijos literatūriniais gabumais, vienuolės privertė ją kurti ir platinti įvairius religinius "veikalus". Toliau - daugiau, ir Marija vos nenuėjo nusikaltimo keliu. Savalaikis visuomenės išsikišimas išgelbėjo Mariją nuo visiško nupuolimo.

O juk Marija ne viena. Žinoma, kad ir kai kurios Kauno miesto aukštųjų mokyklų studentės taip pat pateko vienuolių įtakon ir jų gyvenimas apsitraukė religiniu voratinkliu.

Vaiką domina viskas: kodėl sniegas baltas, iš kur atsiranda ašaros, kodėl atsiranda žaibas ir perkūnija, kodėl žmonės eina į bažnyčią, kas tai yra šventieji paveikslai ir t.t. Kokį auklėjimą jis gaus vaikystėje, kokios pažiūros pradės tais metais formotis, nuo to priklausys ir tolimesnė jo pasaulėžiūra.

Dvasininkai stengiasi įrodyti, kad religinis jausmas žmogui yra įgimtas. Kitaip, žinoma, jie ir negali kalbėti, nes priešingu atveju niekas ~~netikėtų~~ jų dogma apie dievo visagalybę, apie dievą, kaip pasaulio įkūrėją.

Tik gimęs kūdikis dar neturi supratimo apie joki tikėjimą. Vėliau, 10-15 metų bėgyje, kada jam diena iš dienos kemšama į galvą kokia nors religinė pasaulėžiūra, nieko nuostabaus, kad jis tampa tikinčiuoju. Jokio prigimto religinio jausmo arba "patraukimo prie dievo" nėra. Viskas priklauso nuo tėvų, aplinkinių, nuo paauglio auklėjimo.

Tėvai, ateistai, auklėdami vaikus, sudaro pagrindą

sveiko vaikiško smalsumo išvystymui, formuoja įvairiapusiškus ir gilius interesus, plečia akiratį, stiprina vaiko meilę visuomeninei veiklai ir darbui.

O tikintieji, pasinaudodami brangiausiomis vaiko savybėmis ir išpūdingumu, diegia jam neteisingas pažiūras apie aplinką. Tėvai, auklėdami vaikus "dievo baimėje", pratina juos meluoti, elgtis veidmainiškai ir šventeiviškai. Religinis romumas ir paklusnumas, kurie pagrįsti baime prieš nežinią, atsitiktinumą, lemtingumą, auklėja vaikuose akla pavaldumą, žudo vaiko proto smalsumą.

Visą tai turėtų suprasti tėvai, kurie taip uoliai kiekvieną sekmadienį veda vaikus prie "švento altoriaus", o juk jie - būsimieji komunizmo statytojai!

Dvasininkija mūsų priaugančią kartą vertina iš savo pozicijų. Jai mažiausiai rūpi jaunimo dvasiniai reikalai, nes visų pirma ji suinteresuota savo materialine gerove. Tarpusavyje dvasininkai samprotauja (ir tai tikri faktai), kad pagrindinis dvasininkijos tikslas dabartiniu metu užkariuoti vaikus ir jaunimą, nes nuo to priklausys jų, tai yra dvasininkijos ateitis. Štai beveik pažodžiui kai kurių Lietuvos katalikų bažnyčios atstovų pasisakymai:

Kunigas Čulvydis šiuo klausimu maždaug samprotauja taip:

"Mes visi turime sustiprinti darbą su jaunimu, nes vaikai ir jaunimas, tai mūsų ateitis... Jeigu mes juos išlaikysim prie savęs, mūsų ateitis bus aprūpinta."

O kaip tai padaryti, jeigu mokykla atskirta nuo bažnyčios?

Mūsų konstitucija įtvirtino sąžinės laisvę ne tik ta prasme, kaip norėtų bažnytininkai, t.y. kiekvieno teisę tikėti, teisę skleisti religines "tiesas". Tačiau negalima užmiršti, kad yra kitas pagrindinis sąžinės laisvės sąvokos supratimas. Tai ne tik laisvė tikėti į kiekvieną dievą, bet ir laisvė netikėti į jokią dievą, tai ne tik laisvė atlikinėti religines apeigas, bet ir antireliginės propagandos laisvė. Šis pastarasis aiškinimas ir nepatinka "dievo mokslo" gynėjams. Religijos skleidejai, užmiršdami, kad mūsų šalyje garantuota ir antireliginės propagandos laisvė, bando apšmeižti mūsų ateistus, valstybės nustatyto įstatymo dėl sąžinės laisvės pažeidimų.

Jausdama esanti izoliuota nuo mokyklos, nuo pagrindinės vaikų ir jaunimo masės, negalėdama jiems daryti tiesioginės įtakos, dvasininkija ieško pagalbos pas tikinčiuosius tėvus arba vienuoles, kai kurie tėvai, nesuprasdami tikrą savo "dvasinių mokytojų" tikslą, patenka į jų spąstus, luošindami savo sūnaus ar dukters dar nesusiformavusią pasaulėžiūrą.

Jeigu jau tikrai dievas yra visagalis, tai jis puikiausiai apseitų ir be žemiškosios pagalbos.

Tuo tarpu iš mokyklos nuolat girdėti priekaištai dėl to, kad bažnyčioje mažai jaunimo, kad bažnyčios nelanko vaikai, priekaištaujama tėvams, kurių vaikai įstoja į pionierių bei komjaunimo organizacijas. Kunigai dažnai kal-

ka apie "dievo bausmę" ir apie "bausmę "kitame pasaulyje", bet šie grasinimai taikomi tik tikinčiųjų masei.

O štai vieno autoritetingo dvasiško žodžiai, bet jau skirti ne paprastiems eiliniams tikintiesiems, o kunigams: Jis sakė:

- Visą savo dėmesį turite atkreipti į vaikus ir jaunimą, nes tarybinė valdžia pirmoje eilėje stengiasi juos atitraukti nuo bažnyčios. Kunigai nebeturi tiesioginio kontakto su vaikais ir jaunimu. Visą darbą reikia pravesti per tėvus. Tėvams reikia įkalti mintį, kad jie atsakingi už vaikus prieš dievą. Pagrindiniu kunigų rūpesčiu turi būti vaikai ir dar kartą vaikai..."

Be katalikų bažnyčios mūsų respublikoje taip pat veikia ir įvairios sektonės, kurių ideologija, kaip ir kitų religijų, giliai antivisumuoniška ir antimokslinė.

Sektomis paprastai vadinamos religinės grupuotės, atsiskyrusios savo laiku nuo viešpataujančios bažnyčios vienoje ar kitoje šalyje. Dabartiniu metu pats terminas sekta yra sąlyginis, nes tai yra tam tikra religinė organizacija. Yra gana daug įvairių religinių krypčių, visų jų teiginiai skirtingi. Šių krypčių dvasininkai bei pamokslininkai stengiasi įrodyti, kad tik jų tikėjimas yra tikras, o visų kitų klaidingas.

Mūsų respublikoje yra jehovistų arba "Jehovos liudytojų", sekmininkų, babtistų, 7 dienos adventistų, adventistų- reformistų ir kt. sektos.

Jehovistų sekta yra pati reakcingiausia . Ji buvo įsteigta 80-taisiais praėjusio šimtmečio metais. Jos veiklai, kaip žinoma, vadovauja Jehovistų Pasaulinis centras, kuris yra Brukljne (JAV). JAV reakciniai sluoksniai panaudoja šią sektą politiniams tikslams, daugiausiai kovai prieš TSRS ir kitas socialistinės stovyklos šalis. Prisdengdami biblijos legendomis apie teokratinės valstybės sukūrimą žemėje, jehovistai skleidžia kosmopolitizmą, ragina tikinčiuosius tikėti tik " į vienintelį dievą Jehovą ir tarnauti jam". Visais būdais jie stengiasi įskiepyti tikintiesiems mintį apie pasaulinio karo (Armagedono mūšio) neišvengiamumą. Karas tariamai esąs reikalingas Jehovai ir žus visi, išskyrus jehovistus. Šios sektos vadovai ir pamokslininkai veda aktyvią antitarybinę veiklą. Jie reguliariai organizuoja **gautos iš Bruklno . jehovistinės literatūros** , gaunamos per turistus ir kitais nelegaliais kanalais , skaitymą. Joje skleidžiami įvairūs šmeižikiški prasimanymai prieš TSRS ir kitas socialistines šalis, giriamas kapitalistinių šalių gyvenimo būdas. Pavyzdžiui JAV (jehovistų nuomone) - tai dievo išrinkta šalis, kuri su savo valstybine santvarka gyvens amžinai.

Sektos vadeivos ragina jaunimą nepripažinti karinės prievolės įstatymų, atsisakyti dalyvauti šalies politiniame bei kultūriniame gyvenime.

Sektantai - jehovistai - žmonių neapkentėjai. Laikydami save Kristaus kariais, jie ragina naikinti nekaltus žmones. Armagedono mūšio teorija - tai iš tikrųjų naujo pasaulinio karo pranašavimas. Dėl jos reakcinio, anti-visuomeninio charakterio šios sektos veikla mūsų šalyje uždrausta.

Kita barbariška sekta yra penkiasdešimtinkai arba sekmininkai, kurie vadina save "evangelinio tikėjimo krikščionimis". Ji taip pat pradžią gavo JAV.

Penkiasdešimtinkų vardą ji gavo todėl, kad jos dogmose ypač pabrėžiamas biblijos mitas, pasakojantis, jog penkiasdešimtą dieną, t.y. pomirtinio "Kristaus prisikėlimo" šventės sekminių dieną, pas apaštalus nusileido "šventoji dvasia" ir jie galėjo kalbėtis su pačiu dievu. Jie tvirtina, kad ši dvasia gali ateiti pas kiekvieną sektantą, jeigu jis karštai melsis ir atsisakys nuo visko, kas žemiška.

Išvijus iš Lietuvos TSR vokiečių fašistinę kariuomenę, Vilniaus mieste ir kitose vietovėse apsigyveno visa eilė aktyviausių penkiasdešimtinkų, kuriems apgaule, šantažu ir gąsdinimu kančiomis "aname pasaulyje" pavyko patraukti į sektą naujų asmenų.

Penkiasdešimtinkų sektoje yra nemaža žmonių, kurie anksčiau buvo patraukti baudžiamojon atsakomybėn už padarytus nusikaltimus.

Merginos ir vaikinai, papuolę į sektantų įtaką iš išvaizdos jauni, bet pasenę savo dvasia, kelimą sykų per

savaitę susirenka melstis.

Pabuvojus sektantų susirinkimuose, pažiūrėjus į jų veidus, iškreiptus tai "laimingų" šypsenomis, tai išsekusiu raudojimu, galima suprasti, kokioje skurdžioje aplinkoje praeina jų jaunystė. Koks menkas jų dvasinis pasaulis! Kaip apvagia jie patys save!

Jiems uždarytos paveikslų galerijų ir parodų salių durys - negalima!

Jie neperžengs nei koncertų salės, nei teatro, nei kinoteatro slenksčio - negalima!

Jie nusigręžia nuo televizoriaus žydriojo ekrano - negalima!

Jiems svetimi ir gąsdina juos dabartinio mokslo pasiekimai.

Bet kodėl?

Kodėl pamokslininkai iš visų jėgų stengiasi atitraukti žmogų nuo gyvenimo, kodėl jie neduoda jam išsitiesti visu ūgiu, kodėl jiems reikalingas atsiklaupęs žmogus?

Tur būt todėl, kad galėtų išlaikyti šiuos žmones pakluenius, neduotų jiems progos galvoti apie ką nors kitą, kaip tiksliai apie sielos išgelbėjimą, atitraukti juos nuo pažangos.

Penkiasdešimtininkai taip pat kaip ir jehovistai remdamiesi biblijos nurodymu "nesipriešinti piktam", atsisakę tarnauti Ginkluotose Pajėgose.

Jaunuoliai patekę šios sektos atstovų įtakai atsisako eiti tarnauti į Tarybinės Armijos eiles, o jeigu eina, tai atsisako priimti priesaiką, imti į rankas ginklą. Sektantai skelbia, kad priešus reikia sutikti ne ginklu, bet, pavyzdžiui, eglės šakute.

Sektantas penkiasdešimtmetis TARASEVIČIUS, kuris gyvena Klaipėdos mieste, bendraudamas su laikinosios tarnybos kareiviais, kurstė juos neklausyti vadovybės ir reikalavo pažado nesipriešinti ginklu, jei priešas įsiveržtų į mūsų šalį.

Sektantai daro žalingą įtaką ir vaikams. Jie draudžia dalyvauti jiems visuomeniniame gyvenime, lankyti kiną, skaityti knygas, stoti į pionierių organizaciją ir komjaunimą. Kai kurie gi, daugiau fanatiškai, draudžia vaikams lankyti mokyklas ir atsisako nuo medicininės pagalbos.

Sektantės Radžiūnienės dukterė sirgo džiova. Tėvas paguldė ją į tuberkuliozinį dispanserį. Radžiūnienė, nežiūrėdama gydytojų patarimų bei išpėjimų dėl rimtos vaiko ligos, ją pasiėmė dukterį iš sanatorijos, pareikšdama:

"Jeigu dievui bus pageidautina, tai ji ir taip pasveiks, o jeigu ne, tai tegul miršta".

Štai kokia nežmoniška ir barbariška penkiasdešimtinių moralė.

Visuomenė teisingai padarė, nusprendusi atimti iš Radžiūnienės motinystės teises.

Dažnai jauni sektantai savo pamokslininkų įtakoje prieina iki kraštutinio fanatizmo ir net žudosi, ar įvykdo kitus nusikaltimus.

Fanatizmas būdingas penkiasdešimtininkams, luošina žmones ir psichiškai ir fiziškai. Jų sekta užima pirmą vietą kitų sektų tarpe pagal psichinių ligonių skaičių.

Nenuostabu, kad būtent penkiasdešimtininkų tarpe daugiausia būna savižudybių.

..... Gyveno mergina, dirbo fabrike, lankė vakarinę mokyklą, draugavo su geru vaikinu. Svajėjo ji būti artiste ir, matyti, jos svajonė buvo reali: jos stipraus malonaus balsu vakarais kultūros namuose su malonumu klausydavosi darbininkai.

1959 metų rudenį Nina, - toks buvo merginos vardas, - puolė po traukinį. Pasiliko tik raštelis: "Aš taip dažnai maldoje kreipiausi į viešpatį, taip daug turiu reikalų pas dievą, bet deja... Jis mano maldų negirdi ir aš negaunu atsakymo..."

Niną pražudė dvi senos, užkietėjusios sektantės penkiasdešimtininkės. Apnuodijusios merginą religiniais nuodais, privertė mesti mokyklą, drauges, mylimą žmogų. Jos nepasidalindavo nuo Ninos nei dieną, nei naktį, gasdindavo, grasdindavo jai.

1958 metais penkiasdešimtininkų sektos vadeiva PINKA įtraukė į sektą Telšių "Mėsčio" fabriko medicinos seseris MICPOVILAITĘ Ireną, gimusią 1937 metais ir BLAŽINSKAITĘ Ja-

niną, gimusią 1935 metais. Jos vadovaudamosios žiauriu penkiasdešimtinių mokymu, atsisakydavo suteikti medicininę pagalbą darbininkams ir tarnautojams. Medicininės pagalbos vietoje jos siūlė melsti dievą, sveikatos, tik dievas, jų nuomone, padės pasveikti, o medicina tariamai, bejėgė.

Visuomenė bandė jas atitraukti nuo sektantų, bet visos pastangos nuėjo veltui. Už tokią antihumanišką veiklą MICPOVILAITĖ ir BLAŽINSKAITĖ buvo patrauktos baudžiamojon atsakomybėn.

Vilniaus mieste gyvena sektantė ZUBKOVA. Būdama fanatiškai tikinčia, ji įtraukė į sektą ir savo sūnų Michailą, gimusį 1938 metais. Prieš įstodamas į sektą, Michailas, kaip ir visi jaunuoliai, pradžioje mokėsi, vėliau dirbo. Buvo neblogas gamybininkas. Štai jis pateko į sektantų spąstus, įstojo į sektą. Dėl nuolatinio psichiškai išsekinančio meldimosi, Michailui išsivystė religinė psichozė, kuri vėliau perėjo į šizofreniją. Dabartiniu metu Michailas gydomas psichiatrinėje ligoninėje.

Pateiktuose pavyzdžiuose parodyti tik atskiri epizodai iš jaunuolių gyvenimo, kuriuos likimas suvedė su vienos ar kitos sektos atstovais. Mes nenagrinėjame čia smulkiai klausimo apie sektantų vaiklos metodus jaunimo tarpe ir nebandome parodyti kiekvienos sektos vaiklos šia kryptimi. Čia tiktai norėjosi iškelti kur sektantai stumia jaunuolius, patekusios jų įtakon.

Daug medžiagos apie sektantų veiklą spausdinama periodinėje spaudoje.

Kova su religija - tai svarbus ir bendras reikalas. Čia negali būti abejingumo. Lemiamąją rolę turi suvaidinti pati tarybinė visuomenė.

Sektantų pas mus nedaug, bet mes turime kovoti prieš juos dėl kiekvieno suklaidinto žmogaus. Ir jeigu kas nors iš jų susidurs kelyje su tuo baisiu reiškiniu, te nelieta abejingas.

Būtina padėti visas pastangas, kad suklaidinti žmonės grįžtų į pilnavertį gyvenimą, į mūsų didžiulę, draugišką šeimą.

Partijos CK, tarybiniai- partiniai organai vietose imasi visų galimų priemonių, kad iki minimumo apriboti barbarišką sektantų veiklą, kad neduotų galimybės reakciniams fanatikams, pasinaudojantiems kai kurių žmonių religiniais įsitikinimais, stumti juos į pražūtį.

Mūsų valstybė nedaro jokių kliūčių religinių apeigų atlikimui. Nevaržomos veikia katalikų, pravoslavų ir liuteronų bažnyčios. Neapribojama religinė veikla ir oficialiai užregistruotų sektų. Bet mes negalime leisti, kad mūsų valstybės priešai, prisidengdami dvasininko ar pamokslininko sutana, pasinaudodami tikinčiųjų religiniais jausmais, darytų nusikaltimus, nuodytų žmonėms gyvenimą. Todėl ir sektantams, kurie padarę nusikaltimą, taikomos baudžiamoji ir administracinė poveikio priemonės. Mes negalime būti

abejingi sąžinigiems žmonėms, kurie pateko į religinių dogmų spąstus, akiai seka jomis. Štai kam čia reikalingas ateistinis auklėjimas. Mūsų jaunimo dauguma neigia religinę pasaulėžiūrą. Pastaraisiais metais žymiai sumažėjo asmenų skaičius, kurie lankosi bažnyčiose, cerkvėse, ar kituose religiniuose susirinkimuose. Ypačingai tolsta nuo religijos priaugančioji karta, jaunimas. Vis mažiau jaunuolių stoja į kunigų seminariją, vis daugiau seminarijos klierikų meta mokslą, įstikinę religinio mokymo absurdiškumu. Tik 1962 - 1963 metais religijos atsisakė 13 kunigų ir klierikų. Susidūrę akis į akį su religija, jie įsitikino, kad religinės dogmos neturi jokių pamatų. Štai vieno kunigo, atsisakiusio nuo kunigystės, pareiškimo ištrauka:

" Į kunigų seminariją patekau vedamas, noro išsiaiškinti pasaulėžiūros klausimus ir, be abejo, dėl įdiegtos pagarbos dvasiškams...

Baigęs kunigų seminariją ir pradėjęs eiti kunigo pareigas, arčiau susidūriau su gyvenimu. Susitikdamas su materialistinės pasaulėžiūros žmonėmis ir matydamas jų įsitikinimą savo teisumu, iškėliau sau klausimą: "jie klysta, ar aš?" Taip prasidėjo mano nauji persvarstymai...

Skaičiau ir svarsčiau ateistinę literatūrą. Dažnai vienas sau pripažindavau, kad neturiu kuo atremti - jų tiesa...

Kaskart drąsiau ėmiau persvarstyti tikėjimo

dogmas ir jas atmesti, kad galiausiai prie visiško idealizmo atmetimo.

Dar viena priežastis, kuri paskatino atsisakyti kunigystės, tai kunigų tarpe vyraujanti netolerancijos dvasia kitų pasaulėžiūrų žmonėms. Aš tame mačiau jų užsisiklindimą nuo gyvenimo ir žmogaus proto bei laisvos valios negerbimą. Tai iš esmės bažnyčios pastovi pažiūra į žmogų, kuri viduramžiais atvedė iki inkvizicijos...

Nenoriu žmonių apgaudinėti, skelbti tai, kuo pats jau netikiu, noriu dirbti ir būti naudingu visuomenei žmogumi..."

Pateikta ištrauka parodo, kaip giliai tikintis žmogus, išsigilinęs į teologiją, pamatė, kad ne dievas sutvėrė žmogų, o žmogus sutvėrė dievą, panašų į save. Žengti tokį žingsnį, kaip, pavyzdžiui, atsisakyti kunigavimo, gali tikrai stiprios valios žmogus, kuris ^{ne} bijo žiūrėti tiesiai į akis, nebijo garsiai pasakyti: "Taip, aš buvau suklydęs, bet daugiau nenoriu taip gyventi, nenoriu apgaudinėti žmonių. Nenoriu, kad ir kiti, kaip tai buvo su manimi, eikvotų laiką, taip beprasmiškai gyvendami."

Religijos atsižada ne tik katalikų kunigai ir katalikų kunigų seminarijų klierikai. Yra žinoma daug pavyzdžių, kada visam laikui nutraukia ryšius su cerkve pravoslavų dvocininkai, išstoja iš sektų ir kitų tikėjimų atstovai.

Reakcioniariams, religiniams fanatikams, asmenims, kurie, prakišdami savo sąžinę pelnosi, nepatinka, žinoma,

tokie dalykai. Jie supranta, kad tai yra didelis smūgis religijai, todėl visomis priemonėmis jie stengiasi apjuodinti išėjusius iš dvasininkų luomo ir savaip išaiškina panašius veiksmus.

Fanatikai ir reakcionieriai norėdami nuslėpti nuo tikinčiųjų tai, jog kunigystę meta tik įsitikinę religijos absurdiškumu kunigai, surezga apie šiuos asmenis įvairias pigias istorijas. Skelbiama, jog tariamai jie niekuomet netikėjo ar religijos atsisakę visai ne dėl ideologinių įsitikinimų, o dėl kokių nors asmeniškų interesų. Juk niekuomet nebūna tokios kovos, tokios kampanijos, jeigu religijos atsisako eilinis tikintysis. O pažiūrėkite kas darosi dėl kunigo, kuris išdrįso atsisakyti kunigystės!

Bet kaip besistengtų reakcionieriai ir fanatikai apjuodinti, apšmeižti tokius asmenis, kaip bebandytų sugrąžinti juos į bažnyčios prieglobstį, viskas veltui! Žmogus, paskyręs savo gyvenimo dalį religijai ir įsitikinęs, kad tie metai praėjo tuščiai, niekuomet daugiau neatsiklaups.

Norėtusi trumpai priminti apie jaunimo santykį su religija. tokiose šalyse, kaip Italija, Anglija, Lotynų Amerika ir kai kuriose kitose kapitalistinėse valstybėse. Kaip žinoma, ten religija yra pripažįstama valstybės, valstybė teikia bažnyčiai materialinę pagalbą. Religinų organizacijų paslaugoms yra laikraščiai, radijas, televizija, skiriamos lėšos religinei propagandai vesti. Antireliginė propaganda uždrausta ir persekiojama. Ateistų pusėje - tik objek-

tyviai vystantis mokslo išsivystymo procesas. Ir visgi pastaraisiais metais ne tik viešuose bažnyčių vadovų pasisakymuose ir oficialiuose religinių organizacijų leidimuose vis dažniau ir dažniau pripažįstama, kad tikinčiųjų skaičius mažėja, ypač jaunimo tarpe.

Pavyzdžiui, Anglijos vyskupas daktaras Džorfis Allenas savo eilinėje kasmetinėje ataskaitoje su liūdesiu pripažįsta, kad ⁿ^e daugiau kaip du žmonės iš 100 parapijiečių jo vyskupijos (800 tūkstančių žmonių) reguliariai lankosi sekmadicniais bažnyčioje.

Italijos klerikaliniai sluoksniai rintai susirūpinę augančiu abejingumu religijai jaunimo tarpe.

Apie jaunimo "tikėjimo krizę" rašo jėzuitų organas žurnalas "Čivilta katalika". Pravestų Italijoje anketų skaičiai rodo, - rašo žurnalas, kad nors jaunuolių daugumas (iki 75%) vadina save katalikais ir tikinčiaisiais, tik nedidelė dalis (ne daugiau 35%) prisilaiko vienu ar kitu krikščioniškų apeigų... Jaunuoliams maldą tapo tik frazė, kurią ištaria su šlykščiu automatizmu..."

Ką besakyti - vertingas prisipažinimas!

Lotynų Amerikos šalių katalikų bažnyčios hierarchai su nerimu atžymi šiose "tradicinėse katalikų šalyse" religijos įtakos mažėjimą. Amerikos žurnalas "Luk" cituoja Reio - de-Žaneiro miesto arkivyskupo Helderio Kamaros sekančius žodžius:

"Yra rimtas pavojus, kad Lotynų Amerikos liaudis nustos būti katalikiška ir net krikščioniška".

Šie bažnytininkų būkštavimai ne be pagrindo. Katalikų žurnalas "Junivers" rašo, kad kasdieną, nemažiau kaip kaip tūkstantis katalikų atsisako savo tikėjimo.

Kitas bažnytinis žurnalas "Ave Marija" tvirtina, kad jeigu nebus imtasi skubių ir ryžtingų priemonių, tai iki 1990 metų katalikų bažnyčia praras pusę Pietų Amerikos.

Oficialiais statistiniais duomenimis Austrijoje kasmet ne mažiau kaip 10 tūkstančių žmonių atsisako katalikų bažnyčios.

Pateikti pavyzdžiai rodo, kad mokslinės minties įtaka didėja ne vien mūsų šalyje, bet ir kapitalistinėse šalyse. Jeigu mūsų šalies bažnytininkai, norėdami pritraukti daugiau žmonių į bažnyčią imasi daugiau "dvasinių" priemonių (sustiprina ^{pastoracijos} darbą, padailina meldimosi namų patalpas ir religines apeigas), tai kai kurie užsienio šalių dvasininkai pritaikė naujus metodus, modernizuodami kai kurias bažnytines apeigas. Pavyzdžiui, Anglijos Norberio miestelio pastorius, kaip rašo Vakarų Vokietijos žurnalas "Bunte Illustrirte", pasiūlė savo parapijiečiams vaidinimą su labai įvairia programa.

Pradžioje mergina apsivilusi juodu triko, pozavo susirinkusiems fotografams šventųjų paveikslų fone.

Paskui gražuolė pasitraukė už permatomos širmos ir ten atliko labai laisvą šokį, pritariant vyrų kvartetui.

Bet štai po bažnyčios skliautais eupoškėjo šūviai, iššoko vyras su revolveriu rankoje, pamėgdžiodamas detektyvinių filmų personažus. Ir vėl bažnyčios lankytojai pamatė "šventąją merginą" (1964 m. III. 18 d. "Tiesa" Nr. 65)

Kas yra bažnyčia? Samprotauja presvyterno bažnyčios Brukljne dvasininkas Bilas Gleneska. Galų gale tai toks pats žiūrovinis biznis, kaip cirkas, teatras ir Miuzik-holas. Parapijietis toks pats žiūrovas. Už savo aukas jis nori turėti malonumą. Mažiau parapijiečių - mažiau pinigų bažnyčiai. Vadinasi reikia visokiais būdais - ir geruoju ir gražiuoju pritraukti tikintįjį".

Pasirodo, nei dievas, nei malda negali jau išlaikyti tikinčiųjų dvasininkų įtakoje. Na, ką gi, gal būt, dvasininkams padės gražuolės, bet ko mokys šie ganytojai savo tikinčiuosius? Kaip besistengtų "šventieji tėvai", kokias pramogas jiems beprigalvotų, religijos egzistavimo klausimas yra dieno tvarkėje. Jaunimas supranta, kad tik marksizmas yra tikrai mokslinė pasaulėžiūra ir drąsiai atmeta religinius svaišėjimus.

Paruošė: kapitonas Čeida

Patvirtinta VSK prie LTSR MT "Žinių" grupės
valdybos posėdyje, protokolo Nr. 3